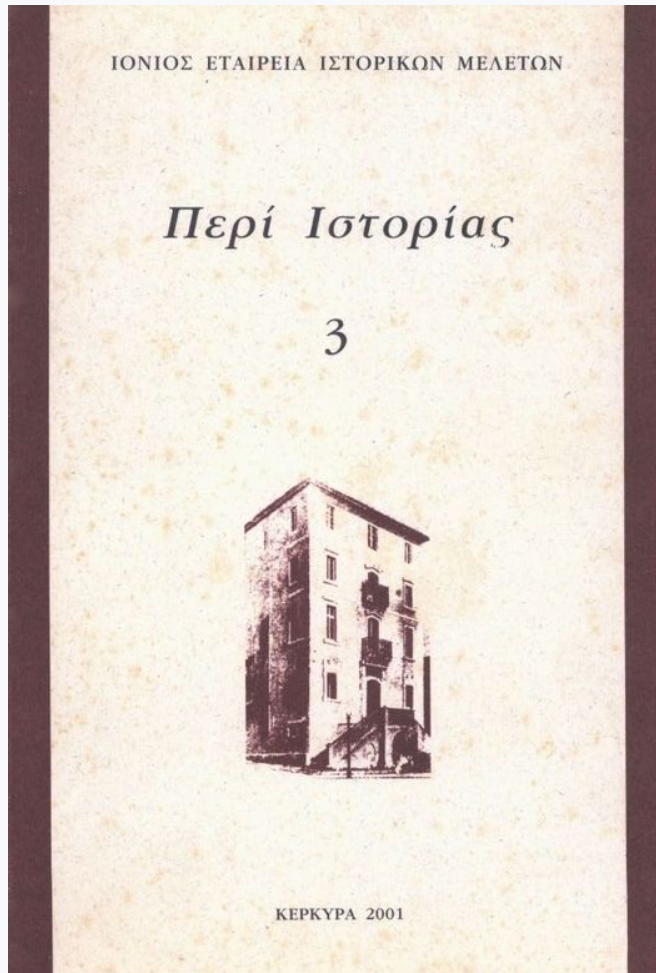

"Περί Ιστορίας"

Τόμ. 3 (2001)

Χρονικά

Συντακτική Επιτροπή

doi: [10.12681/p.i.24804](https://doi.org/10.12681/p.i.24804)

Βιβλιογραφική αναφορά:

Επιτροπή Σ. (2020). Χρονικά. "Περί Ιστορίας", 3, 256–260. <https://doi.org/10.12681/p.i.24804>

ΧΡΟΝΙΚΑ

Η Εταιρεία μας στη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους 1999-2000 πραγματοποίησε διαλέξεις, σεμινάριο και άλλες πολιτιστικές εκδηλώσεις.

Α) Οι διαλέξεις έλαβαν χώρα στο αμφιθέατρο του Τμήματος Ιστορίας με ομιλητές τούς:

- π. Αθανάσιο Τσίτσα (ιστορικό ερευνητή), *Ο Θεσμός των Μεγάλων Πρωτοπαπάδων στην Κέρκυρα και το Ιερό Τάγμα (7 Δεκεμβρίου 1999)*
- κα. Χριστίνα Μπάνου (υπ. διδάκτορα του Ιονίου Πανεπιστημίου), *Η εξέλιξη της Ελληνικής τυπογραφίας στην Ιταλία, 15ος-16ος αι. (30 Μαρτίου 2000)*
- κ. Φώτη Μπαρούτσο, *Η ιστορική έρευνα, το προσωπικό στοιχείο, οι προϋποθέσεις και οι δυνατότητες του ερευνητή (18 Απριλίου 2000)*
- κ. Αναστάσιο Τζαμαλή (πρόεδρο της Ελληνικής Νομισματικής Εταιρείας και επιμελητή της Νομισματικής Συλλογής της Alpha Bank), *Το Ελληνικό Νόμισμα κατά την Αρχαϊκή και Κλασική περίοδο (15 Μαρτίου 2001).*

Β) Το Σεμινάριο *Ελληνικής και Λατινικής Παλαιογραφίας*, υπό τη διεύθυνση του καθηγητή κ. Κωνσταντίνου Ντόκου, παρακολούθησαν φοιτητές και απόφοιτοι του Ιονίου Πανεπιστημίου και μέλη της τοπικής κοινωνίας. Σκοπός του Σεμιναρίου υπήρξε η μετάδοση των βασικών γνώσεων για την κατανόηση και μελέτη των χειρόγραφων ελληνικών και λατινικών πηγών.

Γ) Το Μάιο του 2000 οργανώθηκε ημερήσια εκδρομή στο Βουθρωτό της Αλβανίας και ξενάγηση στον αρχαιολογικό χώρο από την αρχαιολόγο κα. Εύη Πολυμέρη.

Δ) Στις 16 Ιουνίου 2000 δόθηκε συναυλία μουσικής δωματίου επί τη λήξει των εκδηλώσεων της Εταιρείας, κατά το ακαδημαϊκό έτος 1999-2000, στη Δημοτική Πινακοθήκη Κερκύρας. Συμμετείχαν οι: κ.κ. Τάνια-Στέφη Γιουλάτου (φλάουτο), Ρεντόνα Κόλλα (βιολί) και Κωνσταντίνος Χαρίσης (πιάνο).

Ε) Στις 30 Ιουνίου 1999 η Ιόνιος Εταιρεία Ιστορικών Μελετών υπέγραψε σύμβαση με την Αναπτυξιακή Επιχείρηση του Δήμου Λευκιμμάτων βάσει της οποίας ανέλαβε την υποχρέωση να πραγματοποιήσει υπό την αιγίδα της διαλέξεις που θα παρουσιάζουν τα πορίσματα ερευνητικού προγράμματος για την ιστορία της Λευκίμμης και την καταγραφή των αλληλεπιδράσεων, στον πολιτιστικό τομέα, με την περιοχή της Terra d'Ortonto. Η έρευνα αυτή εκπονείται στα πλαίσια του προγράμματος Κ.Π. INTERREG II.

Επιστημονική υπεύθυνη του προγράμματος είναι η καθηγήτρια του Τμήματος Ιστορίας του Ιονίου Πανεπιστημίου κα. Ελένη Αγγελομάτη-Τσουγκαράκη. Τα μέλη της ερευνητικής ομάδας τυγχάνει να είναι στην πλειοψηφία τους και μέλη της Ιονίου Εταιρείας.

Η κα. Ιώ Μανωλέσσου, διδάκτωρ Γλωσσολογίας του Πανεπιστημίου του Καίμπριτζ, ανακοίνωσε ήδη τα συμπεράσματα της έρευνάς της σε διάλεξη που έδωσε στις 23 Νοεμβρίου 2000 με θέμα: *Τα ελληνικά της Κάτω Ιταλίας: η τελευταία λέξη*.

Οι εργασίες των υπολοίπων βρίσκονται στο στάδιο της εκπόνησης.

Η κα. Βάνα Διαγωμά (υπ. διδάκτωρ Ιστορίας του Ιονίου Πανεπιστημίου) εκπονεί μελέτη η οποία έχει ως στόχο τόσο την παρουσίαση ενός συστήματος αγροτικής οικονομίας που βασίζεται στο φεουδαλικό καθεστώς για την περιοχή της Λευκίμμης όσο και την τεκμηρίωσή του μέσα από αρχειακές πηγές.

Η παρουσίαση της αγροτικής οικονομίας καθώς και οι πρακτικές και συνήθειες που αναπτύσσονται στο πλαίσιο μιας αγροτικής κοινωνίας βοηθούν στην αναπαράσταση ενός κόσμου του παρελθόντος, φορείς της κουλτούρας του οποίου είναι τα σημερινά άτομα.

Χώρος, τοπωνύμια και πρακτικές είναι στοιχεία που διατηρούνται ως τις μέρες μας και ο συνδυασμός τους με τις ιστορικές πηγές οδηγεί στον άμεσο συσχετισμό του παρόντος με το απώτερο παρελθόν και

αποδεικνύει την αδιάσπαστη συνέχεια που μπορεί να διακρίνει ένα χώρο.

Η κα. Μαρία Μελέντη (υπ. διδάκτωρ Ιστορίας του Ιονίου Πανεπιστημίου) μελετά την αρχιτεκτονική και την εκκλησιαστική τέχνη της περιοχής της Λευκίμμης κατά τη νεότερη περίοδο.

Όψεις του αστικού και αγροτικού τοπίου της Λευκίμμης εντοπίζονται στα κατάλοιπα του 18ου και 19ου αιώνα που διασώζονται σήμερα στην περιοχή, καθώς και στις μαρτυρίες των πηγών της εποχής, αρχαικών εγγράφων και περιηγητικών κειμένων. Η ιστορική αναπαράσταση των δεδομένων αυτών μας οδηγεί, εκτός από την απαραίτητη περιγραφή του φυσικού τοπίου όπου έχουν αναπτυχθεί από αιώνες οι οικισμοί, στην συγκέντρωση και παρουσίαση στοιχείων σχετικών με την διαμόρφωση της αστικής αρχιτεκτονικής (των δημοσίων κτηρίων, των οικιών, των αποθηκών, των μαγαζιών, των χώρων κοινής χρήσης) αλλά και της αρχιτεκτονικής της υπαίθρου (των κτισμάτων των αγροικιών, των ελαιοτριβείων, των αποθηκών κ.ά.), τέλος της εκκλησιαστικής αρχιτεκτονικής (των ναών στους οικισμούς, των μονών, των προσκυνημάτων). Επιλεγμένα παραδείγματα -εξαιτίας του πλήθους των περιπτώσεων- εμφανίζουν την διαμόρφωση των εσωτερικών χώρων στις παραπάνω κατηγορίες κτηρίων. Ειδική αναφορά θα γίνει στην εκκλησιαστική τέχνη, στην θρησκευτική ζωγραφική (τοιχογραφίες και εικόνες) και ξυλογλυπτική (εικονοστάσια και εκκλησιαστικά έπιπλα). Οι συσχετισμοί με την τέχνη των ναών στις άλλες περιοχές του νησιού διαφωτίζει σχετικά με τις ιδιαιτερότητες της τέχνης στην περιοχή της Λευκίμμης. Παράλληλα στοιχεία συναντώνται στην τέχνη της Λευκάδας και της Κεφαλονιάς. Συγκριτικά στοιχεία προκύπτουν επίσης από την αρχιτεκτονική και τέχνη της γειτονικής ιταλικής περιοχής της Απουλίας.

Ο κ. Γεράσιμος Δ. Παγκράτης (διδάκτωρ Ιστορίας του Ιονίου Πανεπιστημίου) αποσκοπεί στην παρουσίαση των δομών της οικονομίας στην αστική και αγροτική Λευκίμμη. Κύρια πηγή του είναι τα νοταριακά κατάστιχα, αλλά και οι επίσημες αποφάσεις των αρχών που ρύθμιζαν τις οικονομικές δραστηριότητες στο νησί της Κέρκυρας και αποκινείται σήμερα στα Αρχεία της Κέρκυρας και της Βενετίας.

Δίνει ιδιαίτερο βάρος στην παρουσίαση των επαγγελματικών ασχο-

λιών των κατοίκων (γεωργία, αλιεία, ναυτιλία, κτηνοτροφία, βιοτεχνία), ενώ αφιερώνει ξεχωριστό κεφάλαιο στη λειτουργία των αλυκών της Λευκίμμης. Εξετάζει τις συνθήκες και τη φύση της εργασίας των αλυκάρδων, τις μεθόδους εκμετάλλευσης των αλυκών και τη σημασία τους τόσο για τη διαβίωση των Λευκιμμαίων όσο και για το βενετικό Δημόσιο.

Η παρουσίαση των συνθηκών μέσα στις οποίες συντελείται η αγροτική παραγωγή, ερμηνεύει σε ικανοποιητικό βαθμό τις δυσκολίες επισιτισμού των κατοίκων της Λευκίμμης. Είναι επόμενο λοιπόν οι τελευταίοι να υιοθετούν διάφορες εμπορικές πρακτικές -οι οποίες επισημαίνονται- προκειμένου αφενός να καλύπτουν άμεσες διατροφικές ανάγκες τους και αφετέρου να αποκομίζουν κέρδη από την επένδυση των πλεονασμάτων τους σε χρήμα και είδος. Η γειτνίαση με τα δάση του Φαναρίου και της Πάργας, η μεγάλη παραγωγή των τοπικών αλυκών, αλλά και οι συχνές ελλείψεις σε είδη διατροφής που πλήττουν ολόκληρο το νησί, στρέφουν μεγάλο μέρος του πληθυσμού της Λευκίμμης στη θάλασσα. Αντικείμενο του εμπορίου τους είναι η μεταφορά και πώληση της αγροτικής και βιοτεχνικής παραγωγής του τόπου (κυρίως κεραμίδια και τούβλα) και η αγορά ειδών διατροφής από την Ήπειρο ή υφασμάτων από τα μαγαζιά της πόλης για τους περισσότερο εύπορους κατοίκους της περιοχής. Οι εμπειρίες που αποκομίζουν ορισμένοι από τους εμποροναυτικούς της Λευκίμμης τους οδηγούν έξω από τα όρια του νησιού, όπου συνδέονται με τις τύχες του βενετικού εμπορίου και αναπτύσσουν έντονη δραστηριότητα σε ολόκληρη τη Μεσόγειο ως και τη Βόρειο θάλασσα.

Ο κ. Σπύρος Σκλαβενίτης (Ιστορικός, απόφοιτος του Τμήματος Ιστορίας του Ιονίου Πανεπιστημίου) οριοθετεί την ευρύτερη περιοχή της Λευκίμμης, στους νεότερους χρόνους, με τη βοήθεια όχι μόνο γεωγραφικών, αλλά και ιστορικών, διοικητικών και λαογραφικών δεδομένων τα οποία στοιχειοθετούν την ενιαία ταυτότητα της περιοχής και παράλληλα τη διαφοροποιούν από τις γειτονικές της. Επιχειρείται η σκιαγράφηση του ιστορικού πλαισίου για την Λευκίμμη, παρουσιάζοντας τον αντίκτυπο των πολιτικών γεγονότων στην περιοχή αλλά και τις κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες που διαμορφώθηκαν στο τμήμα αυτό της κερκυραϊκής υπαίθρου από τα τέλη του 18ου ως τα τέλη του 20ου αιώνα. Περιγράφεται η εξέλιξη των διοικητικών σχημάτων στην

περιοχή όταν η Κέρκυρα και τα Ιόνια νησιά αποτελούσαν τμήμα της ελληνικής επικράτειας και επομένως ακολουθούσαν τις γενικότερες κατά καιρούς θεσμικές αλλαγές του διοικητικού συστήματος (αλλά και του διοικητικού χάρτη). Οι διοικητικοί μετασχηματισμοί που συνέβησαν μπορούν να συμπυκνωθούν, κατά χρονολογική σειρά, στον ακόλουθο τύπο: ίδρυση δήμων-κατάργηση δήμων και ίδρυση κοινοτήτων-συνένωση κοινοτήτων σε δήμους.

Επιχειρείται επίσης και μια λαογραφική προσέγγιση με κύριο άξονα του ενδιαφέροντος όχι μόνο την ανίχνευση εθίμων ή ιδιαιτεροτήτων της περιοχής, αλλά και την ανασύνθεση μιας εικόνας της καθημερινής ζωής στη Λευκίμμη, στα τέλη του 19ου και αρχές του 20ου αι. Τέλος, πέρα από τις παραδοσιακές πηγές που χρησιμοποιούνται στην έρευνα, αξιολογούνται οι μαρτυρίες μιας μικρής σειράς περιηγητικών κειμένων, γραμμένων καθόλη τη διάρκεια του 19ου αι., τα οποία, πέρα από το γεγονός ότι αποτελούν μια πηγή αξιόλογων πληροφοριών άγνωστων από αλλού, προσφέρουν και μια διαφορετική οπτική εξέτασης της ιστορίας της Λευκίμμης.

ΣΤ) Από το Μάιο του 2000 η Εταιρεία μας απέκτησε τη δική της σελίδα στο INTERNET χάρη στην ευγενική προσφορά της κυρίας Βίκυς Ασκητή:

<http://www.geocities.com/ioniosetairia/index.html>

<http://www.go.to/ioniosetairia>